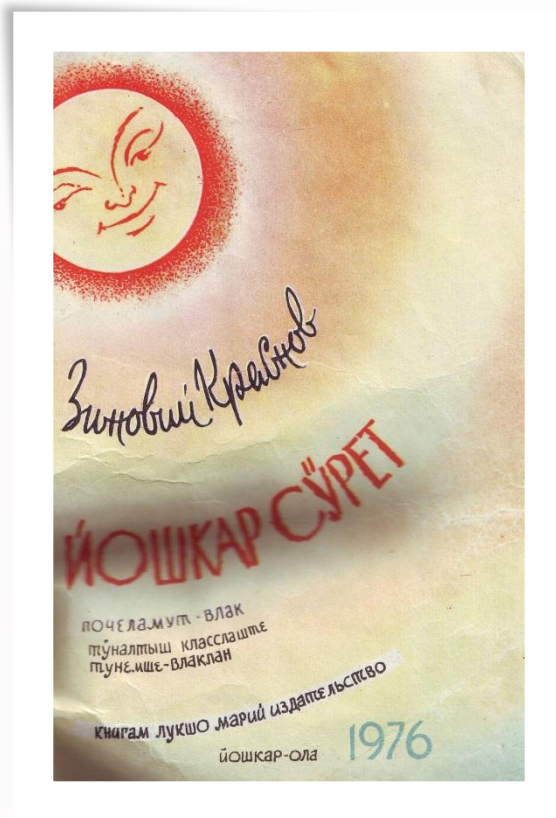

* *Зиновий Андреевич
Краснов*

поэт, журналист (1943-1977)

* *Йошкар сүрет*

* Почеламут-влак

Йошкар сүрөт

Рисованый урокым
Йӧратем' путырак.
Рисованый урокым
Мый вучем эреак.

Сүрөтлөм шочмо верым:
Теве — клуб, теве — флаг.
Сүрөтлөм пионерым
Сайынакын адак.

Лиє шӧдыр йошкарге,
Галстукат — тул йолван.
Нигунам ом йомдаре,
Мо мылам шергакан.

Карандашым, йошкаргым,
Кондыштам пеленем.
Ямдылем элнан картым,
Йошкартен чиялтем.

Йошкар тӧс дене теме
Тыманмешке тетрадь.
Сүрөтлөн кӧчыкеме
Карандаш рӧдемат.

Сүрөт лиє йошкарге —
Шочмо эл, кечан эр..
Лачак шке ом йошкарге:
Мый улам пионер.

* «Йошкар сүрөт»

— Киен кодын
Модмаштына книгат.

Йыван тудлан пеш эркин
Да вожыл таушта.
А шкеже чот чевергыш.
Молан?
Те шижыда?

ЧЕВЕРГА ЙЫВАН

«Муам гын мый оксам
Корнеш иктаж-кунам,
Ом ойло нигöлан»,—
Шонен кия Йыван.

Лач тольо тидын годым
Йолташыже Йыгнат.
Селасьш:

* «*Чеверга Йыван*»

ЙҮР ДЕЧ ВАРА

Пыл-влак эртышт —
Йүр чарнен.
Кава эрныш.
Кандалген.

Вүд ший семын
Кумдыкеш
Лакыш темын
Йылгыжеш.

Кадыргалын
Йыл-йыл-йыл,
Корно валне
Кия йыл.

— Тау лийже,
Йүр, тылат.
Тамлын мыйым
Сийленат.

Тарванале,
Пеш нушкеш.
Чыве нале —
Йолт! нелеш.

Кочкыш тамле —
Мом ойлаш!
Вүдат ямде.
— Подыллаш!

Улык — вуйжым,
Күш — вара.
Тудо пуйто
Кутыра:

* «*Йүр деч вара*»

«КОЛЫЗО»

Мо нерген перо мура?
Кол Мику нерген. Йбра?
Кузерак тудлан көра
Кодынам мый шужьшо...

— Колым кученам, кугум,
Кок шеч ыле кужытшо,—
Тыгерак мылам Мику
Ойлыш ик кастене.—
Адакат эрла эрдене
Кол кучаш каем. Миет?
Товатат, шинчам карет...

...Эртпш йүд.
Тора эрвечын
Шыргыжале порын кече.

Мо күлешым кидыш налын,
Кумыл нёлтын,
Куаналын,
Пөрт гыч лектын, урем гоч
Мику дек куржам моткоч.

Миен шуым. Йолташем
Мане брын:
— Мом ыштем?
Кеч койдаре, керек воштыл,
Йомын йүдүм энгыроштыр...
— Мыйын уло,— пелештем.—
...т садак кучен ом мошто.
...тыланет полшем.

Кайышна пырля вүд серыш.
— Кызытеш тый колым кучо,—
Пеш ойлем,— а мый гын лучо
Тул олташ йбнан сай верым
Ойырем да пуым кондем,
Вүдүм ырыкташ шындем.
А вара свежа колетым
Пыштена да,
Эх, шүретым
Кочкына тамлен-тамлен,
Икте-весым ончылтен.
Шукто йылмым арален!

Но мутем ыш куандаре
Йолташемым нимыняре.
Мыланем ойжат ыш лек.
Кайыш окым вүд воктек.

Иктым-весым, тидым-тудым
Ыштылам, а шүвыл тутыш
Кол шүр верч лектеш аман.
Мом ыштет-ла? Вучыман!

Жап эрта.
Паренте, пурыс
Мыйын ямде — чылажат.
Вүдемат шолаш вот пурыш.
Лач колна уке, ужат?!

«Могай тушто нуж, ловал?
Кырип эсогыл ок логал»,—
Шонкален шинчем вучен.
Шолын, вүдемат пучен.

Но мынар лиеш вучаш?
Каен шкеак ончаллаш.

«Колызо»

Хаен ончышым...

Ормаш:

Колызем уке улмаш.

Кычкырем:

— Мику-у! Мику-у!

Лач шокта йўксавыш:

— Ку-у-у...

Ынде лие раш мылам:

Кодшо йўдымет молан

«Йомын» тудын энгырвоштыр.

Ынде тудым ман: «Йолташ» —

Моктанаш кертеш улмаш.

...Вучыде, кастене ужым

«Йолташемым». Огеш воштыл.

— Шынденам мый ынде ушым, —

Мане брын. А вара:

— Енлан ит ойло. Йбра?

ШКОЛЫШ КОЛТЫМАН

Комбо-влакым эскерем.

Эх, пелен уке керем —

Йолыштем ыле, товат,

Нуным мый чылаштымат.

«Но вет, мо мый ужынам,

Презым веле йолыштат», —

Нунылан сырен тужам.

Кучык веле йолыштат —

Учым ыштенак ыштат:

Кеч изишлан корангат,

Нурыш вик каяш ванат.

Йбршынак паша томам.

Ала школыш колтыман?

ШКОЛЫШ КОЛТЫМАН»

КӨЖЫН КУГУРАК?

Ончыч луктым изи ракым,
Йолташем деч изиракым.
Ынде луктым кугу ракым,
Йолташем гын — кугуракым.

ШУДО

Коляшудо, түрлөмшудо,
Соқырнуж да колявоч...
Уло шудо түрлө, шуко.
Иктым шүрыш пыште, коч.
Весе уло — шерге тудо:
Черлылан моткоч сай эм.
Кумшо тебе — тор шүкшудо,
Мый пакчаште сомылем.
Ик шудет — аяр почкалтыш,
Ах, чоя вет, ах, коштан!
Миша тудын деч чакналтыш.
Мом ойла гын аважлан?
Тарай лие йол коваште:
Нуж-оролет чевертен.
А молан?
Ен сад-пакчашке
Миша киярлан пурен.

* «Шудо»

Үчө

Кава яндарештын, келгемин.
Лум курык йөршеш «явыген».
Чиенят енг-лак ынде кемым,
Лай шошым моктат куанен.

Лач үчүзө Миша тентече,
Кунам ял үмбака кас волен,
Йыр ончышт, кыжге порт шенгечын
Пычкемыш уремыш вашкен.

Пургедын ондалчык вынемим.
(Уш-акылже але пура-а!)
Тор койышым шылтыме семын
Левед шынден тудым вара.

Оптен воштырлам тореш-кутын,
Умбадынже — лумым чаткан.
Шонен: чывыдалтше пошкудым
Ончаш сай — лиешыс «чортан».

«Геройна» шонен мо тыгодым:
Йомеш пурен кайышын жап,
Пашаш лектеш моло деч кодын,
Вола кече гай кумылжат.

«Геройна» шонен мо тыгодым:
Иктаж-кө ала черлана,
Больницыш кая, эмым йодын,
Нимо-оккүллан орлана.

Йбра, моло огул эрдене —
Шкеак вынемеш чывылген.
Пален титаканым, брде, ме
Ончен шогышна шылтален.

Пашаже тыге тудо лийын:
Пургедмыжым түвыт монден,
Шемечым ужмек, уло виыйн
Почешыже куржын. Поктен.

Керек мемнан мутым ок колышт,
Керек мурыжат шолагай,
Айда-лийже кошто кеч школыш,
Но кызит кня... Тулшол гай.

Шонен ынже пале йокроком,
Классге тудын дек миена.
Да мбнгылан пуымо уроком
Эре рашемден кодена.

Тыгай мемнан эльште койыш —
Уке йүштө кумыллан вер.
Возеш гын иктаж-кө шем ойгыш,
Полша йолташлан пионер.

Ойлен кертына ончылгочын:
Титакшым умыла Мишана.
Ушна мемнан дек чоным почын —
Тидлан кажныжат ұшана.

* « үчө »

ТАҢАСЫМАШ

Кечыйол чўчалгыш,
Ший гай олык лап.
Кўрж гай вўд чўчалгыш
Йўклана: «Кап-кап!»

А шагатын йўкшў
Эреак: «Тик-так!»
Но леваш гыч вўдшў
Таҗаса мо так?

— Кап-кап.
— Тик-так.
— Кап-кап.
— Тик-так, тик-так.
— Кап-кап...
— Тик-так, тик-так, тик-так!
Лач уке кап-кап.

ЧОЯ ИВИЙ

Лишемеш пайрем.
Могай?
Шонеда чай? Тиде — Май?
Тўвыт огыл.
У ийна.
Рывыж, пире лийына.

Кў гын Йўштў кугыза
Пайремлан лиеш — оза?
Чонышт дене пеш сайлат,
Чонышт дене тавалат.

Чыланат? Уке! Ивий
Мане: «Мый оза ом лий».
Шонеда: ойла арам?
Уке-ла! Лиеш «меран».

А моланже?.. Пеш пала:
Йўштў кугыза лиймек,
Кидыштет керек пўлек,
Шкаланет налаш гала?

Шкаланет шыпак налат —
«Намысдыме», — манылдат.
Вот молан мемнан Ивий
Йўштў кугыза ок лий.

А «меранлан», товатат,
Кормыж тичак лын пуат,
Муро дене веселам
Лачак кондо весылан.

Шыргыжеш чоян Ивий:
— Кушто кочкыш — тушто вий.
Лийже тамле йўрварет —
Мыланем и йбра вет!

« Танасымаш » « Чоя Ивий »